

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo

četrletno: Din. 25.—

celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Stališče Zveze narodnih manjšin v Nemčiji.

Ta mesec je postalo v vodilnih krogih narodnih manjšin zelo živahno. Povsem umljivo, ker postane pred zasedanjem deželnega ali državnega zbora v parlamentarnih krogih ista tako bolj živo. Za dober potek so potrebna posvetovanja z vsemi v poštev prihajajočimi krogi, treba je jasnosti o stališčih posameznih skupin. Posamezna manjšina ne more nastopati osamljeno na kongresih, temveč se mora v splošnem vsaj ozirati tudi na druge manjšine. Te dni se prične manjšinski kongres v Zenevi in se zato ni čuditi, da je postalo tudi v naši centrali bolj živahno in smo imeli zaznamovati marsikateri obisk priznanih manjšinskih delavcev. Obiske je pripisovati predvsem temu razlogu, da so se na Koroškem razbila pogajanja o kulturni avtonomiji za koroške Slovence. Manjšinski delavci ne soglašajo s koroškimi nemškimi krogi in iščejo izhoda iz zagate, v katero so jih spravili zastopniki nemške večine, ker niso hoteli odstopiti avtonomiji, kar že od nekdaj velja za posest koroških Slovencev.

Za kongres se je pričela pripravljati tudi Zveza narodnih manjšin v Nemčiji, ki je zborovala dne 3. in 4. avgusta v Berlinu. Slovenska manjšina na Koroškem na tem zborovanju ni bila zastopana. Zveza narodnih manjšin v Nemčiji obstoja že šesto leto in združuje manjšinske narode Nemčije, to je Poljake, lužiške Srbe, Dance, Litavce in Frize. Do leta 1927 je Zveza dejansko sodelovala pri manjšinskih kongresih v Zenevi, tega leta pa je izstopila deloma zaradi friškega vprašanja, deloma radi postopanja dela kongresnih funkcionarjev. Od l. 1927 nastopa zato Zveza samostojno, a kljub temu beleži v manjšinski politiki prav lepe uspehe, posebno če upoštevamo, da je nemala zasluga Zveze, da so dobili Poljaki v Nemčiji, ki predstavljajo najmočnejšo manjšino, pred kratkim svoje narodne šole vsaj na papirju.

Prvo zasedanje se je vršilo 3. t. m. v zveznih prostorih v Charlottenburgu. Ob tej priliki je bila sestavljena izjava, ki je bila na zasedanju prečitana. Zvečer istega dne se je vršila v hotelu informacijska skupščina za zastopnike evropskega tiska. Navzočih je bilo poleg oficijelnih zastopnikov narodnih manjšin okrog 60 poročevalcev velikih listov iz Francije, Anglije, Češkoslovaške, Poljske, Danske in Nemčije. Posebno pozornost je vzbujal črnec, univerzitetni profesor, ki predava na univerzi v Newyorku manjšinsko vprašanje.

Skupščino je otvoril glavni urednik „Kulturwehr“, nakar je glavni tajnik Zveze v enoturnem poročilu podal današnje stanje narodnih manjšin v Evropi, oblike reševanja manjšinskega problema ter smernice, ki jih zavzema Zveza. G. dr. Kaczmarek je izvajal v glavnem sledeče:

„Manjšinska politika se mora izvajati z idejo miru. Nacionarno vprašanje je danes vprašanje dneva in zato Zveza narodnih manjšin Nemčije na tej podlagi zida svojo manjšinsko politično stavbo. Popolno uresničenje načela samoodločbe narodov je žal neizvedljivo. Manjšinsko vprašanje je vprašanje ljudi, ne oziraje se na prostor, na katerem se nahajajo.

Razni evropski državniki spravljajo manjšinsko vprašanje v zvezo z načelom samoodločbe narodov in ga skušajo na tej podlagi rešiti. Ali edina rešitev je v ideji miru, zaradi česar je vsak iredentizem odveč. Treba je spo-

štovati sedanje stanje, proti čemer pa večina manjšinskih voditeljev greši. Spreminjati mirovne pogodbe znači, da je potrebna nova vojna, ki edina more izpremeniti meje evropskih držav.

Razni manjšinarji danes narodne manjšine na najrazličnejše načine označujejo. Zal pa v mnogih merodajnih krogih vlada največje nerazumevanje za manjšinska vprašanja. Nekateri državniki smatrajo celo slovensko in hrvaško „vprašanje“ v Jugoslaviji za — manjšinsko vprašanje! Zato je skrajni čas, da se pojmi razjasnijo in določijo smernice manjšinske politike. Smernice manjšinske politike Zveze narodnih manjšin v Nemčiji so sledeče:

1. Manjšinsko vprašanje je vprašanje človeka in ne prostora.
2. Manjšina je oni del prebivalstva v državi, ki ima lastno kulturo, vero in jezik.
3. V programu manjšinske politike mora biti končni cilj — evropski mir.
4. Manjšinsko delo se mora usmeriti k vzgajanju vseh Evropejcev k spoštovanju tuje kulture.
5. Pokroviteljstvo nad manjšinami naj ima Društvo narodov, ki pa se mora izpopolniti z evropsko kulturno zvezo.

Na tej osnovi naj vsi evropski narodi delujejo in manjšinsko vprašanje bo kmalu izginito z dnevnega reda.“

Za dr. Koczmarekom je govoril vodja danske manjšine v Nemčiji g. Christjansen, ki je razložil zgodovino Zveze ter vzroke njenega izstopa iz ženevskega kongresa, katerega diktator je po njegovem mnenju dr. Ammende. Sodelovanje z Nemci je jako težko, ker je na njihovi strani mnogo preveč teorije in tudi preveč nejasnosti. Po predavanju g. Christjansena je zastopnik friške manjšine g. Oldsen prečital proglas, v katerem so natančno stilizirane smernice Zveze, ki jih je v svojem govoru iznesel dr. Kaczmarek.

G. Skala je nato zaključil skupščino s pozivom na evropske zastopnike tiska, da tudi oni s tiskom podpirajo delo Zveze in tako pospešijo rešitev manjšinskega vprašanja. Po referatu se je vršil na čast zastopnikov tiska družabni večer, na katerem se je živahno razpravljalo o govorih in izjavi.

V nedeljo dne 4. avgusta se je vršilo v Poljskem domu zaupno zasedanje delegatov, na katerem je bilo storjenih več važnih organizacijskih zaključkov, katere pa Zveza začasno drži še tajne.

Manjši kmetijski pridelek.

Vajeni smo, da se o kmetijstvu v javnem življenju kaj malo govori, o njem kaj malo obravnava. V zadnjih letih se nekoliko več čuje o kmetijskih vprašanjih, vsekako pa je vse to govorjenje, kakor da bi bilo kmetijstvo nekaj prav brezpomembnega. Obravnava se več nego bi bilo treba o stanovanjskih postavah, zdaj o zgradbi stanovanj, o zavarovanju ljudi zoper boleznin in starost.

Prvo vprašanje pa je le to, kako se dobi iz domače zemlje kruha, mesa, krompirja, sladkorja. Tu je kmet, ki od zore do mraka dela dan na dan, leto za letom in se zglašja samo, kadar se mu rubi dom, ali nalagajo mu najhrbet postave, ki jih ne more prenesti. Le kadar je letina slabša, nego se je pričakovalo, se javnost zdrzne nad številkami, ki govore o velikih izgubah ljudskega premoženja. Zadnji čas čujemo, da kmet nima več kaj vlagati v denarne zavode, da vsled tega avstrijsko premoženje

raste prepočasi, da je vsled tega kredit v Avstriji predrag, in ker je kredit predrag, je ovirano delo tovarn, in ker tovarne ne morejo z dobičkom delati, nastane brezdelje, in kjer ljudstvo ne zasluži nič, ne kupi nič, trpita obrtnik in tovarna — tako gre ta križevi pot od postaje do postaje in nam dokazuje staro resnico: Kadar ima kmet denarja, ga ima ves svet. Zato bi bilo treba, da oblasti z večjo pozornostjo opazujejo kmetijske krize, zdaj n. pr. padajoče cene žita in preizkuse cene sladkorja, da se vzdrži domače pridelovanje in ostane denar, ki bi ga sicer morali dajati inozemstvu za kruh, doma, ter poživilja ljudsko gospodarstvo.

O žetvi se zdaj poroča, da je v nekaterih krajih res dobra, ali vsi vemo, da splošno ni tako. Strokovnjaki cenijo, da je pšenice manj 2020 vagonov, rži 5000 manj, ječmena 1500 manj, ovsa 6000 manj, fižola 50, graha 20 vagonov manj kakor lani, vкуп 14.570 vagonov pridelka manj. To je okroglo 50.000.000 S škode, ki zadene kmeta. Potem je treba vpoštevati letošnjo izredno nizko ceno. Cena je letos za meterski stot 6—7 S nižja kakor lani. Ko se ves pridelek ceni na 14.000.000 meterskih stotov, je kmet tudi tukaj zopet prizadet za 90.000.000 šilingov. Položaj kmeta je očitno silno slab. Vlada je, da bi ljudje ne popuščali obdelovanje polja, hotela dati ljudem „Anbauprämien“, nagrade za obsejana polja. Ali to pride že prepozno in končno nima teh par grošev nobenega pomena, ako jih primerjamo z velikansko škodo, ki je zadela kmeta.

Druga skrb je radi pridelovanja sladkorne pese. Pridelovanje sladkorja je kaj sijajno napredovalo in ne manjka dosti, da pridelamo sami, kar se sladkorja potrebuje. Ko so Čehi hoteli z izvoznimi nagradami spravljati svoj sladkor poceni k nam, se je vlada le prisilila, da tovarne za sladkor varuje z neko primerno carino pod pogojem, da se cena sladkorja ne stopnjuje in tako je ostal sladkor pri nizki ceni. Ali višajo se plače delavcev, uvedla se je zavarovalnina za bolezen, nezgode, starost, treba je plačati za podpiranje brezdelnih ljudi, treba plačevati invalide, treba plačevati službene premije, treba plačevati dopust, pokojnino, osebno dohodninski davek, in tako pravijo cukrarne, je nehal ves zaslužek in izdelovanje sladkorja je postalo neplodovito. Avstrija je izdelala lani 1.100.000 meterskih stotov sladkorja, mar ga bomo nehali izdelovati naprej? Ali bomo pustili zaslužek 100 milijonov S? Mar bomo tudi to kupovali iz inozemstva in s čim pa, če sami ne zaslužimo nič več? Ljudstvo naj se zaveda, da se tu ne gre samo za kmeta, marveč za vse, tudi za delavce, in zlasti bi bilo želeli, da bi delavci, katerih skrbi se seve ne more prezirati, umeli, da je kmetijska produkcija temelj vsega gospodarstva, da mora ob propadajočem kmetijstvu v najkrajšem času propasti vse drugo. Kmet je s svojimi pridelki navezan na svetovne cene, treba ga je varovati, kadar postane na svetovnem trgu nered.

POLITIČNI PREGLED

Kam plovemo? V Št. Lovrencu pri Brucku na Štajerskem še nikdar niso imeli tako krvavega teatra, kakor v nedeljo 18. avgusta in čisto po nepotrebnem. Tamošnja soc. dem. organizacija je ta dan praznovala 20letnico svojega obstoja in Schutzbund je nastopil z oblastnim dovoljenjem. Isti dan bi imel zborovati tudi Heimwehr, a je isto odpovedal. Ko je prišlo 350 ščubundovcev na Glavni trg, na mesto zborovanja, je bil trg zaseden od 1200 hajm-

verovcev. Soc. dem. so se umaknili na trg pred cerkvijo, kjer so začeli zborovati. Hajmverovci, ki shoda niso imeli pripravljenega, so vdrli za njimi in tako se je pričel pretep. Hajmver je zjutraj istega dne delil letake, v katerih je sporočal, da bo prišlo s soc. dem. do krvavega obračuna. Zbral se je v Št. Lovrencu tedaj z gotovim namenom. Da jih je „Arbeiterwille“ imenoval prej strahotepce, ker so zborovanje odpovedali, ne pride v poštev. Pretep se je pričel kakor običajno s kamenjem, latami, palicami in pozneje pa so pričele pokati tudi puške. Na licu mesta je obležal 1 mrtev, pozneje sta umrla baje še 2 ali trije, in 91 težko ranjenih, ki so morali oditi v bolnišnice na lečenje. Vseh ranjenih skupaj pa bo nekako 200. Hajmveru je bilo kar tam razdeljenih 60 pušk, kakor pišejo meščanski listi sami, in baje je regljala tudi ena strojnica, da ni verjeti, da bi bili hajmverovci neoboroženi, kakor trdijo sedaj. Na kateri strani leži krivda na pokoljih, bo ugotovila preiskava. Zanimivo je, da so ranjeni povčini hajmverovci. Še bolj zanimivo pa je, da pišejo soc. dem. listi, da je bilo 350 ščubundovcev in 1200 hajmverovcev, kar se dosti točno krije z uradnim poročilom, dočim koroški vsenemški list trdi, da je bilo 300 hajmverovcev in 1000 ščubundovcev, in postavlja uradno poročilo na glavo. Sploh ni na mestu, da oblasti dovoljujejo take pohode, ko je očitno, da pri trmoglavosti obeh strani pride do spopada. Zvezni kancler je takoj sklical sejo vlade in posvetovanje predstavnikov strank, da se zaščiti red in mir v državi. S tem spopadom se bavi ves svetovni tisk. „Berliner Tagblatt“ ve celo povedati, da Italijani in Jugoslovani pospešujejo živahnejšo delovanje svojih organizacij na Koroškem. Dozdaj še nismo vedeli, da ima Jugoslavija na Koroškem tudi svoje organizacije, vemo pa, da jih imajo Italijani. Razburjenje med delavstvom in prebivalstvom je veliko, vendar do novih izgrediv nikjer ni prišlo. To pa ni iztreznilo nasprotnikov, temveč z nezmanjšano in celo povečano sovražnostjo se vodi sedaj med njimi polemika, kdo je kriv prelite krvi. Nacionalisti opozarjajo na vse protizakonitosti in na vsa izzivanja marksistov, ti pa zopet nastopajo z enako ostrimi protiočitki. Obe organizaciji sta izdali proglase za svoje ljudi. Na obeh straneh tedaj popolna nepopustljivost, na obeh straneh se mržnja še stopnjuje in že so tudi posamezni pretepi in umori po manjših krajih dokazali, da res ni nobenega sporazuma med obema taboroma. Najpametnejše bi bilo razorožiti in razpustiti obe organizaciji, za kar se zavzemajo tudi vodilni dunajski listi razen „Reichspošte“, ki pravi, da je Heimwehr patriotični pokret in da se ga zato ne sme razpustiti. Za to, kar še pride, bodo odgovarjali seveda ti listi, ki so proti temu, da bi se napravil mir v državi. Soc. dem. resolucija povdarja miroljubnost avstrijskega delavstva. Če pa bodo fašistični hajmverovci poskušali uresničiti svoje cilje z orožjem, se bo delavstvo branilo z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Hajmver pa, ko še niso zaceljene rane, zopet grozi z maščevanjem.

Avstrija. Glede spopadov v St. Lovrencu je ministrski svet soglasnega mnenja, da ni no-

benega povoda za bojazen, da bi prišlo v Avstriji do nadaljnih nemirov, in da je torej popolnoma brez podlage vznemirjenje, ki se je pojavilo tu in tam med gospodarskimi krogi, in da so neutemeljene tudi vesti inozemskih listov. — Razpravljajoč o krvavih spopadih, izjavlja „Petit Parisien“, da bi Mala antanta nudila Avstriji največje politične in gospodarske podpore, samo če bi Avstrija dosegla popolno neodvisnost. Dr. Beneš in Streeruwitz sta se na sestanku v Plznu podrobno razgovarjala o pridružitvi Avstrije k Mali antanti. Zaenkrat seveda žal ne more biti govora o drugem, kakor o gospodarski priklopitvi, glede katere so se ugotovile temeljne smeri že na konferenci v Jachymovu, Bukareštu in Beogradu. Vključitev Avstrije v gospodarski sistem Male antante bi nujno bistveno izpremenil zunanje-politično orientacijo srednjeevropskih držav in po mnenju lista, ki se v svojih razmotrivanjih sploh ne dotika vprašanja priključitve k Nemčiji, mnogo pripomogla do miru v srednji Evropi.

Pred prevratom. Desno krilo kršč. soc. stranke napoveduje z veliko jasnostjo, da se snuje pri nas za jesen prisilen prevrat. Mali desničarski list „Tiroler Volksbote“ odkriva iz heimwehrovske centrale v Inomestu podatke, ki vzbujajo obče zanimanje, katere je objavil tudi Kunschakov „Wiener Neuigkeits-Weltblatt“. „Tiroler Volksbote“ je pisal sledeče: „Ali bo narodni svet prostovoljno in brez koncesij rdečkarjem spremenil ustavo tako, da ne bo par židovskih paglavcev z rdečim nageljnomo oviralo zakonodajno delo, kadar jim bo ugaljalo, ali pa se bo stvar izvršila brez narodnega sveta. V takem primeru bo nastopila močna vlada, ki bo končno pripravljena, če nebo ničesar drugega pomagalo, da bo opustila narodni svet in enostavno sklenila potrebne spremembe ustave. Da se bodo take odredbe izvršile, za to bo skrbela državna izvrševalna oblast v zvezi s Heimwehrom. Jeseni se bo napravil red in dr. Seinel bo pri tem stal, ali neposredno na odru, ali pa takoj za kulisami. To bo njegova tretja rešilna akcija, ki jo bo izvedel za svojo Avstrijo, katere noče pustiti, da se utoni v močvirju. Sedanja Streeruwitzeva vlada se je vedno smatrala le za začasno pomoč. Avstrija zopet potrebuje sile dr. Seipla, da spravi državni voziček zopet na pravo pot.“ „Neuigkeits-Weltblatt“ dostavlja k temu: „Registriramo ta glas, da se ne bo dvomilo, da se Avstrija jeseni res bliža važni odločitvi. Sedanja vlada bo morala dati dober vzgled, to je dokaz, da se v Avstriji vendar še lahko gradi z demokratičnimi sredstvi. Streeruwitzeva vlada zaupa državnopolitičnemu in zavednemu uvidevanju vseh strank, če gre za to, da se to težko delo opravi s parlamentarnimi sredstvi.“

Domače obrti so zelo važen faktor v narodnem gospodarstvu. Zaslužek je sicer zelo majhen, vendar je tolikšen, da si pridni delavci zaslužijo po zimi vsaj za potrebno obleko. Poleg zaslužka je velike važnosti, da se navadijo ljudje vztrajnosti in pridnosti, kar je tako važno pri vsakem delu. Kar pogledamo v kraje, kjer se ljudje pečajo z domačimi obrti! Revno je sicer ljudstvo, a hiše so snažne in ljudje tudi gospodarijo zelo previdno in znajo obrniti vsak

groš v pravo korist. — Domačim obrtom je posvečal ljubljanski velesojem še od prvega začetka veliko pozornost. Letos prireja pod strokovnim vodstvom g. ravnatelja B. Račiča in njegovih sodelavcev ob svoji jesenski prireditvi od 31. avgusta do 9. septembra zopet posebno „Razstavo hišne in domače obrti“, na kateri bodo domači obrti krepko zastopani.

Manjšinsko. Romunski ministrski predsednik Maniu je poslal poslanca Poppa na potovanje po evropskih državah, da studira manjšinske postave dotičnih držav. Kar bo poslanec Popp videl, slišal in čital, bo služilo za podlago romunskemu manjšinskemu zakonodajstvu, ki se že jeseni predloži parlamentu. Popp bo obiskal Madžarsko, Nemčijo, Dansko, Finsko, baltiške države in Češkoslovaško. V Avstrijo ne pride, ker ni manjšinskih postav in nima nič študirati. Niti izvršilna naredba k mirovni pogodbi o varstvu manjšin še ni izšla. Pri nas je samo ustava, ki daje vsem državljanom enake pravice, in to je vse. Čehoslovaki imajo poleg tega še svojo brnsko pogodbo. — Romunska vlada je obveščena, da pripravlja Madžarska ogorčeno borbo proti Mali antanti na septemberskem zasedanju Društva narodov povodom razpravljanja vprašanja o narodnih manjšinah. Madžarska vlada bo skušala dokazati, da Madžari v nasledstvenih državah ne uživajo nikakih pravic in zaščite, ki jim gredo po mirovni pogodbi. V zvezi s to madžarsko namero so se v zadnjem času vršili razgovori med Bukarešto, Prago, Atenami in Varšavo. V teh razgovorih je bil dosežen ponoven sporazum o nastopu teh držav proti madžarski intrigi. Po tem sporazumu bo Mala antanta s Poljsko in Grčijo nastopala enotno v vseh vprašanih narodnih manjšin pri Društvu narodov. Ako bi Madžarska vztrajala pri svoji dosedanji izzivalni politiki, bo Mala antanta v soglasju s Poljsko in Grčijo odpovedala pogodbo o zaščiti narodnih manjšin.

Konferenca v Haagu. Kakšen bo uspeh konference? se vprašuje vse. Malo izgledov je, četudi je opaziti na nekaterih straneh popuščanje. Tako so zastopniki Grške, Romunske, Poljske, Portugalske in Jugoslavije soglasno sklenili, da sprejmejo Youngov načrt. Snowden je hudo napadel italijanskega delegata in zahteval, da se italijanski delež zniža. Italiji je najprej Amerika odpustila 80% njenih vojnih dolgov, nato pa še Anglija 86%. In ravno Italija je sedaj tista, ki noče popustiti v korist Angleške, četudi je prej dosegla velike ugodnosti. Finančni strokovnjaki so razpravljali o angleških zahtevah in zamčili Angleški 50% njenih zahtev. Francozi in Belgijci pravijo, da so popustili že do skrajnosti in naj popustijo še Japonska, Nemčija in Italija. Angleška vendar od svojih zahtev ne popusti. Nemčija misli, da bo, če Youngov načrt do 1. septembra ne bo sprejet, plačevala odškodnino po novem načrtu. Briand pa je delegate poučil, da mora Nemčija še dalje plačevati Dawesove obroke, ker ostane Dawesov načrt avtonomično v veljavi, če ne stopi v veljavo Youngov načrt. Če pa se Youngov načrt sprejme pozneje, se bo vrnilo Nemčiji ono, kar bo plačala preveč. Tudi glede izpraznitve Briand ni bil istega mnenja kot Nemci. Konferenca se

PODLISTEK

Rutarjov Jur.

(Konec.)

Dobro. Natararica je prinesla pisker marmelade in tujca se je poklicalo. Mene ja najbolj interesiral tujec, ki je bil jako elegantno oblečen, in bi ga bilo prisoditi boljšim krogom. Bal sem se pa tudi, če ni li mogoče podmazan od katere si bodi stranke. Začel sem ga izpraševati. No, povedal je, da je radi neke kupčijske zadeve tu in da je trgovec gor pri jezeru nekje, če se ne motim, je djal, da se piše Černic.

Prhh! Černic je vžgal v marmelado. Grobna tišina. Pinčej in Pucej sta se začela ogledovati, kateri ima največji kos marmelade na sebi. Jaz sem se približal Pinčejju, a med tem me je pet ali šest rok komisijških mož zgrabilo in slavni diplomat Rutarjov Jur je frčal s svojimi suhimi kostmi za vrata. Med tem se je začel boj med Pinčejem in Pucejem. Premetavala sta se po mizi, in seveda tudi po ostankih marmelade.

Ruhe! je zavpil Jaka Štor. Pogledal sem

po razburjenih obrazih komisije in najbolj mi je imponirala Ana Duhek, ki je imela tudi mal kos marmelade pod očesom, ko da bi bila najbolj plazirana.

Škandal! je rekel stari župan Pacl, če oblasti in svet zve za to kozlarijo, ki se danes poraja v Podlescah, smo vsi v nemilosti, in tujski promet bi iz strahu pred takimi renitentnimi purgarji mnogo trpel. Ta možakar je namreč tudi videl, da ima Pucej nekaj več marmelade na sebi. Predlagal je, naj se vendar konstatira količina marmelade na županih. Odbornik Trainigg predlaga, da se marmelada pošoba raz obeh kandidatov in naj se v slučaju dvoja zvaga. Previdno se je začelo šobanje s suknje in oči, vidno je bila Pucejeva količina večji kupček kakor Pinčejeva; ma, vsi nekako nenkrat smo opazili, da ima Pinčej tudi na hrbtu in še nižje dol precej marmelade. Pucej je rekel, da ta količina ne pride v poštev, kjer si jo je sam prilastil. En odbornik je menil, da to nič ne de, ker se je med ravsanjem itak vse zmešalo.

Torej Pinčejja se je spucalo tudi zadnji na hrbtu in imel je večji kupček na papirju nabrajan.

Oglasil se je obč. tajnik Ferd. Smrkl in povdaril, da je treba v protokol zabeležiti, kako se je glasovalo: po listkih ali na drug način. Po marmeladi se je oglasil užaljeni Pucej. Po siru, je rekel odbornik Ležanc. Po pretepu, je menil Jaka Štor.

Medtem je Pinčejeva žena (ta huda Liza ji pravijo) zvedela, da moža po marmeladi valjajo, in v njegovi najlepši sivi obleki. Prišla je med nas kakor razkačen lev in seveda videla Pinčejja vsega rdečega. Pograbila je moža za krog in zmotala sta se zakonska skozi vrata. Der Bürgermeister ist abgereist, je djal stari župan Pacl. Zwangsweise Abschiebung, je rekel učitelj.

No, dragi moji! Pinčej jo danes nobl vozi: je sam Totenbeschauer, Fleischbeschauer, izstavlja živinske potne liste, če oblasti pritiskajo radi slabih dimnikov. Pinčej sam gre in jih popravlja in ometa. Nadalje sam zakopava razno mrhovino, da v saniternem oziru ni prestopka, regulira hudournike, popravlja ceste itd. Vse stranke so jako zadovoljne z njim ker baje še takega varčnega župana ni bilo. — No, pa srečno!

bo vlekla še nekaj časa, če se začasno ne prekine.

Politične vesti. Brez vojne napovedi so se pričele sovražnosti med Rusi in Kitajci, da je med obema državama dejansko nastopilo vojno stanje. Japonski in kitajski trgovci v Mandžuliji pospravljajo svoje stvari in bodo odpotovali, ker se boje, da bo prišlo vsak čas do izbruha vojnih sovražnosti. Kitajska konjenica je napadla Talajnov in tamošnje rusko posadko. V borbi, ki je trajala več ur, je bilo na obeh straneh okrog 100 ranjenih in 32 mrtvih. Ruske čete pa so napadle mesto Kirin in ga docela izropale, nato pa zažgale. Izgube Kitajcev so stalno višje in Rusi prodirajo vedno globlje na kitajsko ozemlje. Pri Dalai Nora je trajala bitka 4 ure in je padlo 25 Kitajcev. Države, ki so podpisale Kelloggovo pogodbo, so bile na sovražnosti opozorjene.

DOMAČE NOVICE

Veličasten potek evharistične slavnosti na veliko Gospojnico v Blačah v Zilski dolini.

Kaj takega Zilska dolina še ni doživela. Okoli 4000 ljudi se je zbralo iz vseh far Zilske doline; 14 duhovnikov, med njimi generalni vikar čg. Schmutzer iz Celovca in prošt Truppe iz Dobrle vasi. Okoli 1000 obhajil, 3 slavoloki s pomenljivimi napismi, 500 m vencev, 12 kg smodnika, na zvoniku nove zastave, 20 godbenikov, požarna bramba, župan z občinskim odborom, šolarji z učitelji, avto zastonj, deklamacije, govori, pete litanije, Veni sancte Spiritus, procesija, Te Deum, zilska noša, 5 pridig, 12 ur v spovednicah, hiše okrašene, obe cerkvi in farovž pa kar v rožcah. In vse ljudstvo je farovžalo v največji ganjenosti ves čas do treh popoldne pri vseh svečanostih. Ob 8. farna cerkev nabito polna fantov. V romarski cerkvi Naše ljube Gospe v Grabne pa je molilo ljudstvo ves čas svojega Kristusa Kralja, ki je bil navzoč v krasni novi monštranci, obdan od električnih lučic. Velika pontifikalna maša z obilno asistenco na prostem. Posvetitev Jezusovemu srcu je ponavljalo ljudstvo stavek za stavkom, z močnim glasom. Nepozabljiva manifestacija našega vernega ljudstva. To je bila katoliška akcija na Zili. Veličastna procesija je zaključila vso slavnost. Železniška uprava je dala radevoljno dovolj vagonov na razpolago. Na prejšnji večer je bil slovesen sprejem generalnega vikarja in škofu smo poslali vdanostni brzojav.

Kulturni stiki. „Landbote“ v Malmedy piše: Mi te kulture in naše narodne posebnosti ne moremo vzdržati s svojimi sredstvi, s svojo silo. Nasloniti se moramo zato na večjo skupnost. To skupnost moremo najti samo v Nemčiji. Naša naravna pravica je, da vzdržujemo zveze z veliko nemško narodno skupnostjo. Zato je po sebi umljivo, da imamo zveze z nemškim duševnim svetom in jih moramo po močeh še poglobiti, če nočemo izgubiti najdražjega, kar imamo poleg krščanske vere, naše podedovanje narodnosti. Zato se poslužujemo organizacije, ki se v rajhu posveča gojitvi kulturnih vezi med rojaki v državi in izven nje. Mi vendar duševno nočemo zaostati in postati del naroda brez lastne kulture. Teoretično in uradno se nam taka pravica sploh ne more oporekati. Praktično pa se nam hočejo zabranjevati zveze z nemškim narodom. Ali se res spoštujejo naša upravičena čustva, naš jezik in naše ljudske posebnosti v splošnem, tedaj se nam morajo dati tudi vse možnosti, da se neovirano poslužujemo vseh sredstev, ki nam to zagotovijo, ali pa je vse to lepo govoricenje samo hinavščina, maska, da se zakrijejo pravi nameni? — Ti stavki so naperjeni proti Belgijcem, imajo pa pomen tudi za nas, ker če mi kaj takšnega samo pišemo, nas koroški Nemci takoj dolžijo iredente.

Pečnica. (Novodobna kultura.) Veste, g. urednik, že sem mislil, da se nahajam sredi centralne Afrike, ne pa na Pečnici, ko nekega lepega dne zagledam sredi vasi par nagih moških, ki so se s samimi kopalnimi hlačami na sebi mirno izprehajali med ljudstvom, kakor da bi to bil najdostojnejši način občevanja, in to še celo v nedeljo, na semenj. Bajse so bili židje, tujci od Baškega jezera sem. Smo sicer ljudje mirnega značaja, ali ob toliki držnosti nam je pa že zavrela kri v žilah, da bi tem div-

jakom kmalu pokazali s koprivami v roki pot nazaj, odkoder so prišli, če bi se sami ne bili vrnili. To je že naravnost škandal, kaj si ta „gospoda“ v svojem oboževanju te nagote vse upa! S tako kulturo se lahko postavljajo med divjaki v Afriki, a ne med poštenimi ljudmi; mi jo odločno odklanjamo! Nam je poštenje naše mladine več kakor ves tujski promet in denar. Če tujci prihajajo v naše lepe kraje, prosto jim! A pošteno naj se obnašajo! Če nam pa ljudstvo le kvarijo, je stokrat boljše, da jih ni. Poštenost našega naroda nam pač za tiste bore, trde novce, ki nam jih pustijo, ne sme biti na prodaj. K sreči nam je Bog poslal hladno vreme, da se tudi tem Afrikancem njihova rjava koža malo ohladi. Čudimo se le enem, da ti ljudje smejo svojo nago kulturo tako očitno prodajati, da se nobena oblast ne gane, ko se vendar daje javno pohujšanje. Kam smo prišli?

Bilčovs. (Kakšno kulturo prinašajo.) Dne 18. t. m. smo imeli pri nas običajen sejem. Da vlada ta dan na vasi, posebno med mladino, slavnostno razpoloženje, je umevno. Pa ti pride, kakor so se izjavili sami, precejšnja družba mladih fantalinov z eno gospodično in se ponaša s samo nemškim govorenjem, četudi je znala slovenski. V gostilni pa so se ti mladci obnašali že tako, da sploh povedati ni. Vsi navzoči so se nad takim početjem zgražali, dokler jim ni eden domačinov povedal, da so med poštenimi ljudmi in ne v svinjaku. Vsa čast nekemu našemu dekletu, ki je enega izmed te družbe zavrnilo, ko se ji je ta vsiljeval s svojo nemščino: Sram te bodi, krave smo vkup pasli, pa še slovenski nočeš znati! Tak je sad ponemčevanja med nami, ki pa ga zagovarjajo celo ljudje med nami, ki so študirani!

Steckenpferd-Lilienmilchcream:

Prvovrstna lepotilna krema z osupljivim učinkom; ustvarja mehko, prožno kožo in nežno, mehko polt. (Tolščna krema za noč, suha krema za dan.) 56

Loga vas ob Vrbskem jezeru. (Razno.) Dne 15. t. m. je umrl tukaj Šiman Kleber, pd. Srien. Po v pretekli zimi izvršeni operaciji je postajal zmirom slabši in dopolnil svoje življenje s 54. letami. Bil je umen čebelar ter imel s čebelami največje veselje. Kot veren Slovenec je stal vedno na naši strani. Prenašal je trpljenje v boleznih boguvdano z veliko potrpežljivostjo. Počivaj v miru! — Tujska sezona gre že proti koncu. Del pri jezeru je bil dobro obiskan, od jezera bolj oddaljeni kraji slabše. Letoviščarjem so se nudile razne zabave. Med drugim so peli tudi dvakrat ruski kozaki in sicer so imeli enkrat v hotelu g. Knes (Auenhof) in enkrat v hotelu Excelsior koncert. — V zadnjem času se je izvršilo v tukajšnji okolici več tatvin. Parkrat pa so bili tatovi pri vlomih pregnani.

Drobne koroške novice. Pisarniški ravnatelj v p., Ivan Vallant, je 18. t. m. praznoval s svojo soprogo Marijo, rojeno Wrann, 50letnico svoje poroke. 80letni ženin je v fari Kamp v Labudski dolini rojen, ga. Vallant pa je rojena 25. III. 1851 na Dholici. Cerkvena slavnost se je vršila v benediktinski (Marijini) cerkvi, kjer je imel preč. g. o. superijor Lachmair S. J. slavnosti primeren govor in bral potem tiho sv. mašo. — Na celovski zvezni in realni gimnaziji se pričnejo v ponedeljek dne 2. septembra sprejemni in ponavljalni izpiti, ki se nadaljujejo tudi še 3. septembra. Isti dan sprejemanje novovstopnih dijakov od 2. do 8. razreda. 4. ob 9. dopoldne vpisovanje. — Podpiranih brezposelnih so 17. t. m. našli na Koroškem 1249. — Ostali kraji: Posestniku Pavlu Schludermanu v Tinjah je nekdo s skednja ukradel 4 vreče ovs. Tatvine so osumljeni cigani. — V Kamnu je bil 16. t. m. pokopan načelnik postajališča Tinje—Kamen, Franc Kogler. Čez njega se tudi Slovenci nismo mogli pritožiti, ker je bil vesten v službi in napram strankam zelo vljuden. — V Tamiševo gostilno v Rutah, občina Važenberg, je bilo 16. t. m. vlomljeno in odnešen več denarja in hranilna knjižica. — Frideriku Hasenbichlerju v Drumljah pri Labudu so tatovi odnesli bankovce za 50 S, nekaj drobiža, srebrno žensko uro in zlato ovratno verižico. — Peku Kuchlerju v Podravljah je poneveril Franc Mohl 1022 S. Raznašal je kruh in potem s pobranim denarjem za kruh zbežal.

Tinje. (Smrt.) Težki so bili udarci tinjskih zvonov, ko so dne 9. avgusta naznanjali v svet smrt Hajnzlove matere Ane Tischler. Ležala je

na mrtvaškem odru v izmučenih, kot iz kamna izklesanih rokah, držeč sv. križ. Te roke, sedaj vse izmožgane, so bile one, ki so v zaupanju v sv. Križ vzgojile in vzredile celo kopico otrok in jih pripravile do blagostanja. Dokončala je in šla po plačilo. Od blizu in daleč so naslednjega dne prihajali ljudje, da ji izkažejo zadnjo čast. Obilo jih je bilo, ki so jo v spremstvu petih duhovnikov spremili tja, kjer počiva truplo od nje tako ljubljenega moža. Čast tinjskim pevcem in pevkam, ki so ji na domu, na poti in ob odprtem grobu zapeli tako ganljive slovenske pesmi, ki jih je rajna ljubila skozi celo življenje. V solzah so se topile oči nebrojne množice, ko je rajni materi spregovoril zadnje besede nje nečak, sedanji poslanec čg. župnik Ivan Starc. Slišal sem še potem marsikoga reči: Iz srca mi je govoril! Ljubiti moramo svojo zemljo, kot jo je ona ljubila, in lahko nam bo potem domača zemlja! N. p. v m.

Sele. (Smrt.) Bridka izguba je zadela pd. Zvrh. Mlečnikovo rodbino v Zvrh. Kotu. Zašlo ji je solnce družine: v torek 20. avg. je v miru zaspala mati Katarina Kelih. Po dolgoletnem bolehanju ji je končno težka črevesna bolezen vzela zadnje moči. Pokojnica je bila mati gospe Justine dr. Jugove. Obilna udeležba pri pogrebu je pričala, kako priljubljena je bila blaga rajnica povsod. Naj počiva v miru, rodbini Mlečnikovi in dr. Jugovi pa odkritosrečno sožalje!

Borovlje. (Smrt.) Dne 19. avg. je bil tukaj pokopan Janko Sornik, puškar in posestnik na Dobravi. Umrl je čisto nenadoma; pred nekaj tedni je padel po stopnicah, si zlomil tam nogo in dobil tudi še močno poškodbo na hrbtu, tako da je moral biti prepeljan v celovško bolnico. Šlo mu je že precej na bolje, pa ga je zadela srčna kap. Rajni je bil zaveden Slovenec. Bil je zelo priljubljen pri vseh, kar je pokazala tudi ogromna udeležba pri njegovem pogrebu. Zahujočim ostalim naše sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

S. K. S. Z. za Koroško priredi v mesecu septembru enodnevne vkuhalne tečaje za vse vrste sadja in sočivje (kumare, paradiznike itd.). Tečajnice, katerih naj bo vsaj deset, lahko pa več, morajo skrbeti za prostor s štedilnikom, za sadje in sočivje. Voditelji krijejo tečajnice režijske stroške. Prijavi lahko društveni odbor ali dekleta sama. Prijave naj se takoj vpošljejo pisarni v Celovec. Na poznejše priglasitve se ne bo več moglo ozirati.

S. K. S. Z. naproša društva, naj takoj vrnejo iz centrale izposojene igre pisarni v Celovec. Tajniki naših društev: Usluga za protiuslugo!

Št. Lipš pri Ženeku. (Materinski dan.) Na praznik Marijinega vnebovzetja smo obhajali materinski dan. Preč. g. župnik Weiss nam je v dobrih, premišljenih besedah govoril o važnih dolžnostih krščanske, dobre matere. Po cerkveni slavnosti se je popoldne v skromni dvorani vršila zunanja slovesnost. Najprej je bilo nekaj lepih deklamacij in potem so dekleta v splošno zadovoljnost uprizorile igre: „Močna mati“, „Kaznovana nečimernost“ in „Planšarica“. Za odmoro je priskrbela Kariclova Lenka najnovejše pesmi. Te igre se bodo 1. septembra ob 3. popoldne ponovile. Sosedne družbe in društva ste prisrčno vabljeni! Gotovo vam ne bo žal; vžili boste zopet pošteno zabavo in dali nam poguma in veselja za nadaljno delo. — Slikar Friderik Weninger je zopet prišel obnavljati slikarije iz štirinajstega stoletja. Dosedaj je odkril na glavnem oboku pred oltarjem štiri evangeliste. Naša farna cerkev postaja torej vedno bolj znamenita.

Radiše. (Materinski dan.) Naše izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo dne 18. avgusta materinski dan. Domači g. župnik je posvetil svojo pridigo našim krščanskim materam. Z ganljivimi besedami jim je orisal dolžnosti do svojih draguljev in biserov — do svojih otrok, mladino pa je vspehujal k spoštovanju in k ljubezni do svojih roditeljev. — Popoldne se je vršil posvetni del proslave materam na čast. Na dnevnem redu so bile primerne deklamacije; domači pevski zbor pa je opeval v ubranih melodijah nežno ljubezen, ki jo ednole more čutiti mati do svojih otrok. Z ljubeznijo se je spominjal g. govornik iz Celovca naših mamic, ki še živijo, a tudi naših mamic, ki so se že utrujene vlegle k večnemu počitku. — Kot umesten zaključek je priredilo naše društvo

igro „Močna mati“. Čisto mlado je še naše društvo, komaj mesec dni staro, a se je že upalo postaviti na odru. In kdo bi si mislil, da bo prva igra tako dobro uspela? Pri vajah je bilo seveda treba večkrat potrpljenja, a po tako dobrem uspehu je ves trud pozabljen. Pa saj naša dekleta vedo, da brez truda ni nič, zato so si mislile: kloniti glavo in obupati ni junaško. — Led je s to prireditvijo prebit. Upajmo, da ne bo več tako hudih zim, kot so bile v zadnjih desetih letih, da bi se ne naredila spet ledena skorja čez naše komaj otajano društvo. Mislim, da je strah neumesten, dokler imamo še tako pogumna dekleta, kot so bile naše igralke. Njih vroča ljubezen do društva ne bo pripustila, da bi razmrznilo to, kar se je le s trudom dalo otajati.

GOSPODARSKI VESTNIK

Kako bomo porabili pridelek češplj.

Splošno se sliši, da bo letošnji pridelek češplj primeroma dober. Ne bi bilo torej brez koristi, ko bi hoteli sadjarji, ki se jim obeta tega pridelka, že sedaj nekoliko premisliti, kako bodo uporabili božji dar, da jim bo kolikor mogoče največ zalegel.

Češplje so sad, ki ob stanovitno lepem in suhem jesenskem vremenu na drevesu še precej potrpi in je tudi vsak dan boljši. Ko je pa obran ali celo otrešen, ga je treba pa takoj uporabiti na ta ali oni način, ker počaka, še celo, če je razgrnjen kje prav na suhem in zračnem prostoru, komaj teden dni. Zato je zelo važno, da že naprej vemo, kam bomo z njimi, preden je popolnoma zrel, oziroma preden ga spravljamo z drevja.

Kakor skoro pri vseh drugih kmetijskih pridelkih, tako menda tudi češplje največ vržejo, ako jih po primerni ceni prodamo sveže, takoj z drevesa. Največ dobimo za lepo obrano namizno robjo. Naša mesta porabijo precej vagonov svežih češplj, ki jih je vsako leto dovolj na trgu. Toda to blago iz večine ni domačega izvora, ampak dovoženo iz inozemstva. Želeti bi bilo, da bi domači trg letos zalagali z domačim pridelkom. Seveda ga je treba postaviti na trg v taki obliki in opremi, da je čim lepše in čim prikupljivejše. To bo zopet pri domačem blagu lažje nego pri tujem, ker je bližje in radi tega izpostavljeno manjšim nevarnostim pri prevozu. Treba pa je že sedaj se ozreti za dobrimi kupčijskimi zvezami in oskrbeti si primerno posodje.

Kar pa svežih češplje bi mogli prodati, bi jih morali pa konservirati, to je tako predelati, da bi se dale shraniti kot živilo za poznejše čase, za slaba leta, kakršnih je več nego dobrih. In kako razmeroma lahko se dajo konservirati baš češplje! Treba jih je le posušiti, pa dobimo izdelek, ki ima skoro neomejeno trpežnost. Sušili pa bomo seveda le za domačo potrebo, zakaj v kupčiji s suhimi češpljami imamo tako hude konkurente, da se v tem oziru ne moremo kosati z njimi. Domača potreba pa ni majhna in se nam ni bati, da bi suho blago katerikrat preostajalo, če ga pripravimo še toliko. Z njim si prihranimo marsikako drugo živilo in si olajšamo prehranjevanje družine in delavcev.

Večje količine češplja se dajo nasušiti le v primerni sušilnici. Kdor torej namerava sušiti češplje, pa ima zanemarjeno sušilnico ali pa je sploh nima, naj pomni, da je sedaj zadnji čas za popravo, predelavo in preureditev stare sušilnice, oziroma za gradbo nove. Sušilnica se mora čez poletje presušiti, da jo takoj lahko začnemo s pridom rabiti, ko pride čas za to. Vsakdo, ki se ne more odločiti, da bi zgradil sušilnico, naj tudi pomisli, da se ta naprava ne rabi samo za sušenje sadja, ampak tudi za sušenje raznih drugih pridelkov, n. pr. žita, koruze itd.

Omeniti moramo še neko važno uporabo za češplje, ki pa pri nas žal še ni udomačena. To je naprava češpljeve mezge — konserva. Zelo zrele, sladke češplje se brez vode razkuhajo, potem pretlačijo, da se odstranijo koščice in koža. Redka češpljeva „juha“, ki se na ta način dobi, se potem toliko časa vkuhava, da se primerno zgosti. V dobro zaprtih posodah (dežah, čebricah, loncih, velikih steklenicah itd.) shranjena se drži ne samo čez zimo, ampak tudi čez poletje.

Gospodinjam priporočamo, da pripravijo potrebno posodo za vkuhavanje češplj, ki so izmed vseh naših sadnih plemen v to svrhu najpripravnejše. Češpljevega kompota bi si morali pripraviti v zalogo za

par let in sicer ne samo za bolnike, ampak tudi za zdrave mlade in stare. Češplja je tudi kaj dober sad za razna jedila, ki naj bi jih pripravljala gospodinja vso jesen, dokler je dobiti še kako svežo češpljo. Kdo ne pozna n. pr. priljubljenih češpljevih cmokov, češpljevega kolača itd.!

Kaj pa slivovkač! Žal, da moramo končno omeniti tudi predelavo češplj v žgano pijačo. Ta način uporabe češpljevega pridelka je pri nas najbolj znan, najbolj razširjen in tudi — najbolj priljubljen. Seveda, to je kaj lahko in lagodno delo! Češplje otresejo, če ne gre drugače, oprekajo in vse od kraja zmečejo v sode, pa je za enkrat opravljeno. Če je pa taka uporaba z gospodarskega stališča v vsakem slučaju umestna, je drugo vprašanje. Če bi slivovko vso prodali, je dvomljivo, da bi se predelava izplačala, ker moramo računati delo, kurivo in druge stroške, neglede na nevarnost, ki preti družini, kjer se veliko „kuha“ in seveda pri tisti priliki tudi pije. Naše mnenje v tej zadevi je sledeče: a) Nankanje češplj za žganje je opravičeno le tedaj, ako je toliko pridelka, da ni mogoče vsega na noben drug način uporabiti. Pa še v tem slučaju je najbolje, ako ne kuhamo doma, ampak namočeno drozgo prodamo v kako žganjarno. Smo namreč mnenja, da je za vsako hišo tem bolje, čim manj ima opraviti s kuho žganja in z žganimi pijačami sploh. S. i. v.

Prodajne in tržne cene. Vnovčevalnica za živino pri deželnem kulturnem svetu objavlja cene mesa, ki so bile pretekli teden v celovški klavnici. Živina se prižene v klavnico, kjer se zakoplje in plača meso po teži: voli 3,20—3,30, telice 2,90—3,10, mlade krave 2,80—3, starejše krave 2,60—2,80, pitani bik 2,80—3, bik za klobase 2,60—2,80, drobnica 2—2,30, mesne svinje 3—3,20 (žive pripeljane), teleta 3 S za kilogram. — Velikovec: bik 1—1,20, pitani voli 1,50—1,80, vprežni voli 1,30—1,40, junci 1,10 do 1,30, pitane krave 1,20—1,30, klavne krave 0,90—1,10, teleta 1,90—2,20, plemenske svinje 2,20—2,60, plemenski prašiči 2,80—3, ovce 0,80 do 1 S za kg; jajce 16—17 g komad, sirovo maslo 4,40—6 S, pšenica 29, rž 26, proso 35, ječmen 24, krompir 12 g za kg.

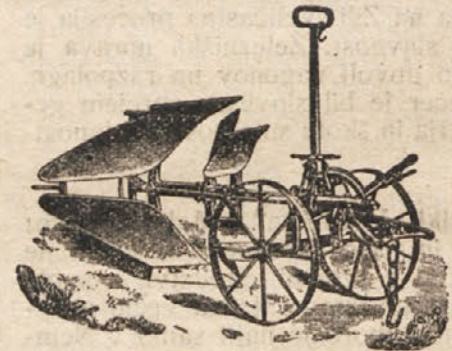
Borza. Dunaj, dne 27. VIII. 1929. Dinar 0,1244; lira 0,3715; nemška marka 1,685; franc. frank 0,277; švic. frank 1,365; češka krona 0,2095; dolar 7,065.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Dne 19. t. m. je divjalo silno neurje. V gornji Inski dolini na Tirolskem so hudourniki prestopili bregove ter poplavlili nekaj vasi. Padala je tudi debela toča, ki je uničila skoro vse poljske pridelke. Na nekaterih krajih je pretrgana železniška proga, na drugih pa zopet zasuta na meter visoko s prodrom. Poskodovane so vse važnejše ceste in arlberška cesta bo zaprta najmanj 14 dni. Na Solnograškem se je večkrat utrgal oblak in potoki so odnesli več mostov. Nič boljše ni bilo po nekaterih krajih na Štajerskem in Koroškem. V Sloveniji je strela povzročila več požarov in ubila nekaj ljudi. — 22. avgusta se je pripetila pri Schwarzach—St. Veit težka železniška nesreča, ki je zahtevala 5 mrtvih, 9 težko in 25 lažje ranjenih. Osebni in brzovlak bi se imela križati na postaji Loifarn. Tamošnji uradnik pa je pred

prihodom brzovlaka dal osebnemu vlaku prosto pot in oba vlaka sta trčila na prosti prog skupaj. 11 vagonov je popolnoma in deloma razbitih. Promet je bil en dan prekinjen. — Jugoslavija: Povodom krsta kraljeviča Andreja so bili med drugimi odlikovani z redom sv. Save V. stopnje tudi naslednji: veterinarski nadzornik v pok. Josip Sadnikar v Kamniku, veleposestnik Ivan Ofner na Jezerskem, tovarnar Ivan Hochmüller v Mariboru, hotelir Andrej Oset v Mariboru, zastopnik banke Slavije Ivan Likar, župnik Vinko Razgoršek v Črni pri Prevaljah, zobozdravnik dr. Zvonimir Janežič na Bledu itd. — V ljubljanski bolnici je porodila Terezija Gorenčeva četvorčke: 2 fanta in 2 deklici. Od vseh strani dobiva darove. — Nemčija: Hitlerjevi narodni socialisti so se pridružili nemškonacionalni stranki, ker so jim ti odpovedali denarno podporo. — V velikem premogovniku Sv. Anton v Königshütte so eksplodirali jamski plini in porušili velik del rovov. Pri tem je bilo zasutih 16 delavcev. — Amerika: V Pensilvaniji je iztiril brzovlak, ki je vozil v Ohio. Ranjenih je bilo 37 oseb, med temi 4 osebe težko. — V Ameriki se je neki zakonski par pustil zavarovati proti dvojčkom za 25.000 dolarjev. Par mesecev nato je žena res porodila dvojčke in dobila na veliko žalost zavarovalnice izplačanih 25.000 dolarjev. — V Brandfortu v Kanadi so ostrigli nedavno ob 5. zjutraj 4 ovce. V 30 minutah je bila volna iziščena in pobarvana, nato spredena in stkana. Tako dobljeno blago je bilo takoj izročeno krojaču in obleka, ki jo je nenadoma napravil, je bila z letalom poslana v Quebec na narodno razstavo, na kateri jo je takoj oblekel guverner. Ura je bila 18,45. Cela procedura je torej trajala 13 ur in 30 minut. — Amerikanci, ki nimajo drugega dela, so izračunali, da človek, ki živi 80 let, porabi za spanje 27 let, za delo 21 let, ostala leta pa za jed in pijačo, jezo, potovanje in druge reči.

Originalno Melotte-jevo brabantsko oralo



Izborna oralna priprava za naprednega poljedelca.

Ceniki zastoj.

Ugodno plačilo na obroke.

MELLOTTE-WERKE
WIEN IV., MAYERHOF GASSE 16

Zastopnik: **Valentin Lassnig**, posestnik,
Nova vas, P. Förderlach

103

Prevezetje trgovine

Imam čast vljudno naznaniti, da sem v Celovcu, Velikovška cesta št. 4 (Völkermarktstrasse 4) od gosp. Joh. Nojer-ja prevzal

manufakturno, konfekcijsko in trgovino drobnega blaga.

Z leti pridobljeno strokovno znanje in zveze s prvimi veletrgovinami zagotavljajo kupno priliko neoporečene in izborne robe.

Vodi me načelo, da služim cenjenim odjemalcem z največjo pozornostjo in poštenimi cenami, in zato prosim z ozirom na mlado podjetje za prijazen obisk.

Z odličnom spoštovanjem

Josef Fleischhacker, trgovec v Celovcu, **Völkermarktstrasse 4**

105